

Nyhedsbrev

Nr. 7 April 2008

Indhold:

Leder	2
Trimmede Tanker - Interview med Sven Bertelsen	3
Resultaterne kan måles!	4
Årsmøde 2008	6
ProcesPrisen 2007	8
Generalforsamling 2008	10
Kalender	11

Gode resultater skal da måles!

Arbejdsgruppen 'Best Practice og Målinger' har samlet data om resultaterne med brugen af Lean Construction. Bedre indtjening, mindre tidsforbrug og bedre arbejdsmiljø er blandt resultaterne, men vi kunne alle godt måle meget mere.

Side 4

Industrialisering og byggeprocessen

På Lean Construction-DK's årsmøde den 7 marts. Var der sat fokus på samspillet mellem byggeriets industrialisering og byggeprocessen. Der blev vist eksempler på billige industrialiserede boliger med arkitektoniske kvaliteter og hvordan industrialiseringstankegangen kan bruges på almindelige byggeopgaver.

Side 6

Tanken bag Trimmede Tanker

Foreningens medlemmer modtager hver anden fredag en mail med en af Sven Bertelsens Trimmede Tanker. I et trimmet interview har vi snakket med Sven om, hvordan tankerne formes og hvad tanken bag er.

Side 3

ProcesPris for god logistik på byggepladsen

ProcesPrisen blev i år uddelt til FM Bygningsdrift, der har specialiseret sig i at holde orden på byggepladser og dermed minimere spild af materialer og værdiskabende tid.

Side 8

Generalforsamling 2008

Generalforsamlingen i Lean Construction-DK bød på en enkelt udskiftning i bestyrelsen, en kontingentstigning og en handlingsplan for foreningens arbejde i 2008 og 2009.

Side 10

Kære alle læsere

Søndag den 13. april 2008 kunne man i Berlingske Business læse;

“Med udsigt til nedtur på bolig- og byggemarkedet kan man måske også slippe af med de dårligste håndværkere, og de bedste byggevirksomheder kan måske endda lære at effektivere.”

Spørgsmålet er, om byggebranchen er bevidst om potentialet i en mere effektiv sektor, og om branchen samlet set er klar til at tage fat omkring de nye procesændringer, som skal til for at opnå produktivetsforbedringer samtidig med et bedre slutprodukt. Min vurdering er, at byggebranchen ikke er klar, hvilket jeg fik bekræftet ved deltagelse i Byggeriets Evaluering Centers årsmøde den 21. april 2008. Evaluering af byggeriets parter er i princippet en god idé, men det undrer mig, at branchen ikke er villig til - eller ikke kan se - at det er vigtigt at evaluere processerne, bygbarhed og flow. Disse 3 elementer er nøglen til produktivetsforbedringer og dermed fundamentet for at skabe bedre og billigere byggeri - hvorfor er dette ikke en del af evalueringen? Foreningen Lean Construction-DK's input til debatten omkring evaluering går på at dele evalueringen op i 3 faser:

- **Værdiskabelsen**
Designfasen er der, hvor samspillet mellem bygherren og dennes rådgiver skal finde frem til det ikke erkendte hos bygherren, for derved at skabe de bedste muligheder for rådgiverne at designe udfra bygherrens erkendte behov og ikke erkendte behov.
- **Værdisikring**
Produktionsfasen er der, hvor værdien af designfasen skal sikres ved en effektiv projektering og en trimmet byggeproces. Samspillet mellem rådgivere, entreprenører, leverandører, beboere og andre interessenter er vigtige elementer i denne fase. Fokus på bygbarhed, flow og processer er med til at værdisikre værdiskabelsen.
- **Slut produktet**
Brugsfasen er der, hvor produktet er taget i brug, og kan evalueres ud fra de parametre, som giver værdi ud fra et brugsperspektiv.

På Byggeriets Evaluering Centers årsmøde talte økonomi- og erhvervsminister Bendt Bendtsen om et besparingspotentiale på 4% ved at mindske fejl og mangler i byggeriet. Jeg er enig i, at vi i byggebranchen skal have fokus på fejl og mangler og arbejde på en 0-fejl kultur. 0-fejl kulturen ligger i lean filosofien, men potentialet er meget større end de 4%. Vi tror på, at potentialet er 20% ved at arbejde med lean filosofien, specielt i produktionsfasen, hvor værdien skal sikres. ▶

Lean Construction-DK

er en forening for personer og virksomheder med ambitioner om at trimme byggeprocessen og styrke samarbejdet i den danske byggebranche. Foreningen er det centrale sted, hvor danske aktiviteter vedrørende byggeprocessen er forankret.

Udgiver

Lean Construction-DK
c/o Teknologisk Institut
Gregersensvej
2630 Taastrup
Tlf.: +45 7220 2210
Fax +45 7220 2240
lcdk@teknologisk.dk
www.leanconstruction.dk

Redaktion

Henrik Mielke (HM) (ansv.)
Rolf Simonsen (RSI) (red.)
Gry Nelson

Lay-out

Gry Nelson
Teknologisk Institut

Kan downloades fra

www.leanconstruction.dk

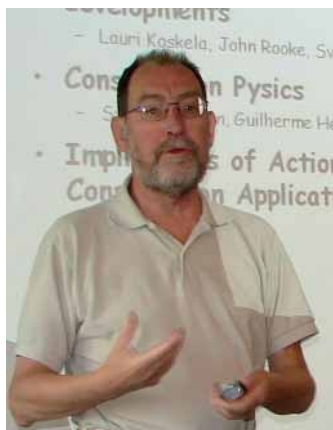
De bedste byggevirkksomheder kan måske endda lære at effektivere, skriver Berlingske. Vi vil i foreningen Lean Construction-DK byde alle virksomheder i byggebranchen velkomne i vores forening, hvor vi i fællesskab og gennem læring kan være med til at udvikle en mere effektiv byggebranche, men vi sætter målet højere end 4% - vi går efter de 20%.

God sommer.

Henrik Mielke
Formand for Lean Construction-DK

Trimmede Tanker

Interview med Sven Bertelsen

De fleste af Lean Construction-DK's medlemmer modtager hver anden fredag en mail med en 'Trimmet Tanke'. De Trimmede Tanker er små essays om byggeprocessens udfordringer skrevet af Sven Bertelsen, der på ca. en side sætter tingene på spidsen, vender dem på hovedet eller drager paralleller mellem byggeriet og verden omkring os.

Trimmede tanker opstod som en idé hos Sven Bertelsen allerede i 2001, men blev først til virkelighed i 2003, hvor foreningen Lean Construction-DK blev stiftet og gjorde dem til en inspiration for medlemmerne.

I starten kom de lidt uregelmæssigt, men i efteråret 2004 blev det princippet, at der skulle ligge en tanke i mailboksen hver anden fredag og det er nu blevet til ca. hundrede tanker.

'En Trimmet Tanke', siger Sven - forfatteren bag - 'er en lille provokation til overvejelse. Den opstår ofte spontant. Jeg arbejder med et emne eller læser en fagbog, og Bing!, så er den der. Eller den kommer på en ferie, hvor hjernen får lov til at slappe af. Den bliver noteret ned og senere klasket ind på PC'en.'

'Når der skal en tanke ud, begynder jeg om mandagen at tænke over, hvad der er aktuelt og så skriver jeg enten fra bunden eller henter en fra posen og skriver den igennem igen. Det er aldrig lagervarer, der kommer ud' fortsætter Sven.

'Idéen opstod vel af de andre nyhedsbreve, jeg modtager. Jeg syntes, de var for lange, og valgte derfor at skrive så kort, at teksten kan være på en enkelt side. Nogen gange skriver jeg lavpraktisk, mens jeg andre gange tillader mig at være lidt mere filosofisk eller teoretisk. For Trimmet Byggeri er et spørgsmål om begge dele. Det er en teori og en ny forståelse, og det er et sæt metoder, men alt for mange ser kun metoderne, og så virker det ikke så godt, som det kunne.'

'Men den egentlige baggrund,' fortsætter Sven, 'er mit arbejde med Lean Construction og tilsvarende metoder siden begyndelsen af 1990'erne, og ikke mindst den opmuntring jeg fik af Marius Kjeldsen - hjernen gennem mange år bag byggeriets udvikling. Marius var vidunderlig at snakke med, ofte i hans hus ved Fortunen, og her kom ▶

! "En Trimmet Tanke er en lille provokation til overvejelse"

der mange betragtninger, der lærte mig at se på og forstå byggeprocessen på en ny måde. Jeg prøver i min undervisning at viderebringe denne inspiration, men det bliver jo aldrig det samme, som mesteren.'

! "Der kommer jævnligt tilbagemeldinger, som jeg er meget glad for, men jeg kunne godt ønske mig flere"

'Men målet er det samme. Vi skal skabe en bedre byggeproces, der kan levere gode bygninger til alle. Malmstrøm sagde i 1960'erne, at målet var at den ufaglærte, der byggede, skulle ha' råd til at bo i den bolig på hundrede kvadratmeter, han arbejdede på, når den var færdig. Et flot mål, som Marius bakkede op om, og som blev indfriet. Ritt har den samme tanke, og lad os håbe, at det lykkes igen. Mine Tanker kan måske være et lille skub?'

'Der kommer jævnligt tilbagemeldinger, som jeg er meget glad for, men jeg kunne godt ønske mig flere. Det er diskussionen, der fremmer forståelsen,

og Lean Construction er en forståelse. Heldigvis oplever jeg, at de studerende, jeg kommer i kontakt med, har læst og læser tankerne, så her er det en form for undervisning. Men hele tiden peger jeg på, at IGLC – the International Group for Lean Construction – er karakteristisk ved, at spørger man, så får man svar, og ofte fra de førende eksperter. De, der har deltaget er som regel glade og ofte overrasket, for stilen er en anden, end i så mange andre faglige fora. Og det er med til at gøre det sjovt, at skrive tankerne.'

'Det er en stadig debat, hvor vi alle hele tiden bliver klogere' slutter Sven.

I Lean Construction-DK håber vi, at folk tager tankerne til sig og bruger dem til at reflektere over deres hverdag. Der er oftest en a-ha oplevelse, hvis man vil bruge lidt tid på at trimme sin egen tankegang.

Resultaterne kan måles!

- men bliver det sjældent

Af Jacob Ravn Thomsen og Rolf Simonsen

Trimmet projektering og lean construction sparer svenske broentreprenører 25% på prisen, og deres medarbejdere får forbedret arbejdsmiljøet.

Men målinger på danske projekter og i danske virksomheder viser samme tydelige billede. Problemet er bare, at der ikke er så mange, der måler, så selvom lean construction har været fremme i Danmark i næsten 10 år, kniber det med dokumentation for succesen. Det skyldes hovedsageligt, at konceptet og resultaterne af det, vogtes som en forretningshemmelighed af mange aktører.

Mange gode resultater – men få konkrete

Der er masser af gode historier om øget arbejdsglæde og projekter, der blev færdige før tiden. Men meget sjældent følges historierne af konkrete målinger og tal. Således er der ganske få håndfaste og dokumenterbare resultater at få fra de store entreprenører, som ellers har de største erfaringer. Enkelte målinger er dog dukket op. Blandt andet har MT Højgaard kunnet vise ca. 20% kortere byggetid, en betydelig bedre indtjening på deres egenproduktion (dækningsgrad på 17% mod 5% på ikke-trimmede ►

projekter), 8% besparelse på håndværkerudgifter og ikke mindst et markant fald i arbejdsulykker på 35% på de projekter, hvor de bruger TrimByg.

Hos NCC har man målt på gage-forbrug på projekter med- og uden brug af lean construction (last planner system) og fundet at der bruges 12% færre gage-kroner på de trimmede projekter. Dette skyldes blandt andet at projekterne bliver før færdig, men også at der bruges mindre tid til udbedring af fejl og mangler. Faktisk viser målinger fra NCC, at man fik halveret fejl og mangler på projekter, hvor man brugte Lean Construction.

Endeligt viser en række målinger fra BygSoL projekterne både bedre indtjening, større arbejdsglæde og bedre byggeprojekter.

Svenskerne bygger bro

På et svensk projekt har man målt mere grundigt. Et svensk forskerhold fra Luleå Tekniske Universitet har foretaget et fuldskalaforsøg på byggeriet af en bro over E4 ved Kalix i Norrbotten. Byggeriet kunne sammenlignes med andre brobyggerier, og resultatet var, at med brug af lean construction og trimmet projektering og brug af nye materialer, bl.a. præfabrikeret armering, kunne der

opnås en række gevinster. Bl.a. reduceredes arbejdernes belastning (tunge løft m.m.) med op til en tredjedel, og den samlede pris for et brobyggeri kan reduceres med 25%.

Vi skal selv måle

I Byggeriets Evaluerings Center har man indtil nu målt på en lang række parametre på efterhånden en stor del byggeprojekter, men har desværre ikke angivet om der er benyttet Lean Construction principper eller ej. I det nye reducerede nøgletalssystem er en række parametre udgået – herunder produktivitet, effektivitet og indtjening. Dette er ellers nogle af de parametre, som Lean Construction ellers påvirker markant.

I Lean Construction-DK's arbejdsgruppe for 'Best Practice og målinger' har vi fokus på at samle resultater og formidle dem. Blandt andet har vi udarbejdet et skema med en række måleparametre, som vi håber at medlemmerne vil bruge og melde tilbage til foreningen. På den måde kan vi synliggøre resultaterne i anonymiseret form og derved få et stærk argument for at Trimmet Byggeri og projektering skal være blandt de fortrukne arbejdsmetoder i fremtidens byggeri.

Lad os alle måle – og dele!

KILDER

MT Højgaard på Lean Construction DK's årsmøde 2005
Konstruktøren 02/2007
Husbyggaren nr. 2/2008
Rapporter på www.bygsol.dk

Årsmøde 2008

Industrialisering og byggeprocessen

Lean Construction-DK's årsmøde blev afholdt den 7. marts og var pænt besøgt med ca. 80 deltagere. Temaet var i år ny-industrialiseringen og de muligheder denne åbner for i byggeprocessen.

Den første indlægsholder var Anders Thomsen, der er centerchef i Teknologisk Instituts center for nyindustrialisering. Anders gav et overblik over de ideer og begreber, der ligger i nyindustrialiserings-tankegangen, og satte dem i relation til de udfordringer, som byggeriet står overfor. Han belyste, hvordan industrialisering kan kombinere det bedste fra det traditionelle håndværk og masseproduktion og give både stor fleksibilitet og stor gentagelse. Samtidig illustrerede han, hvilke forhold i byggeriet, der fungerer som barrierer i denne udvikling.

Knud Erik Busk fra Kuben a/s og Fonden for Billige Boliger berettede om, hvordan de arbejder med at forene organisering, finansiering, design og teknik i et samlet koncept. For at kunne opfylde Ritts mål om 5.000 billige boliger i København, skal man både skabe en organisatorisk enhed, der kan løfte opgaven, tænke i finansieringsmodeller, der kan få økonomien til at hænge sammen og tænke design og teknik ind i processerne, så man stadig får boliger af høj kvalitet – både teknisk og arkitektonisk. Endvidere gav han eksempler på en række boliger, hvor man allerede havde realiseret målene.

En del af disse boliger var designet af ONV arkitekter, og direktør Søren Rasmussen fortalte på årsmødet om, hvordan de var gået til opgaven og kreativt havde udnyttet de rammer, som industrialiseret byggeri giver. Han viste en række eksempler på, hvordan man med enkle virkemidler kan få boliger, der er bygget af næsten ens moduler, til at blive til spændende og udfordrende arkitektur. ONV har også vundet flere priser for deres industrielle byggerier.

Efter en pause med rig mulighed for at få diskuteret indlæggene og byggeprocessens fremtid, viste Jesper Hoffmann fra Scandi Byg, hvordan deres fabrik til industrielt fremstillede rummoduler til både boliger og erhverv var i gang med en lean-gennemgang af deres produktion og uddanne deres ansatte til at tænke i kaizen, muda og andre lean-værktøjer. Samtidig viste han en række eksempler på industrialiseret byggeri, og deres erfaringer var, at man kunne skære 30-50% af den traditionelle byggetid ved at bruge industrielle produktionsmetoder.

Hvor de første indlæg udforskede mulighederne i en anderledes tilrettelagt byggeproduktion, tog de sidste to indlæg fat i den eksisterende byggeproces og diskuterede, hvordan industrialiserings-tanken kan spille med der. Først fortalte Lars Hansen fra Enemærke & Petersen om, hvordan de bruger det at præfabrikere elementer – eksempelvis til større ►

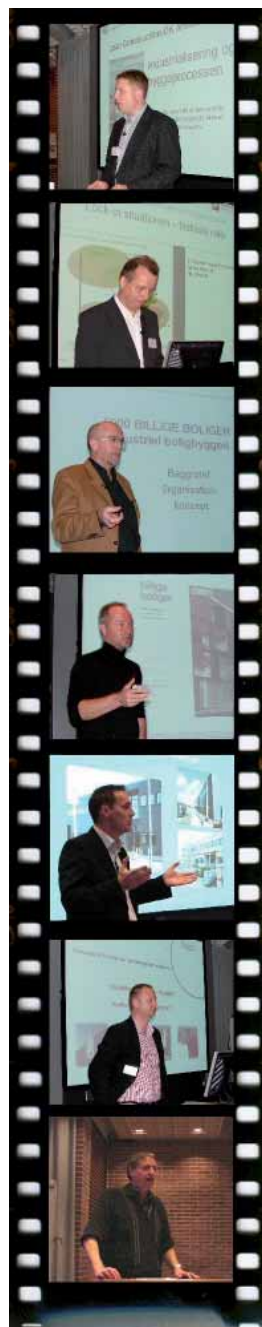
Billeder: ONV Arkitekter og Kuben

facaderenoveringsarbejder – i et beskyttet miljø og dermed minimere arbejdstiden på byggepladsen. Dette gav både fordele for dem selv i form af en mere overskuelig byggeproces med mindre spild, men også for beboere, der oplevede kortere byggetid og færre gener. Udfordringen ligger i at kunne se, hvilke ting i projektmaterialer, der kan omformes til industrialisering, så tingene kan gøres nemmere og mere bygbart, men samtidig skal man holde overblikket, se på helheden og analysere om det kan betale sig at industrialisere. Ellers ender man bare med at suboptimere produktionen.

“Man skal holde overblikket, se på helheden og analysere om det kan betale sig at industrialisere.”

Steen Boesen fra 3f/BAT kartellet sluttede indlæggene af med vise en film, der fokuserede på håndværkerens syn på industrialiseringen. Han huskede på, at vi i Danmark har en yderst kompetent håndværkerkultur, og at man ikke skal glemme at snakke sammen på tværs af byggeriet og inddrage håndværkerne, der er en enorm byggeteknisk ressource.

Formand for Lean Construction-DK, Henrik Mielke, sluttede årsmødet af med at understrege, at selvom man vælger at industrialisere byggeriet, så er der stadig en kæde af processer, der skal hænge sammen og Lean Construction kan spille ind på helt nye måder. Det er vigtigt, at man stadig udfordrer processerne og sætter ind, hvor det giver mening. Hvis man vil ændre byggeriet, skal man sætte målene højt.

Henrik Mielke,
formand for Lean
Construction-DK

Anders Thomsen,
Nyindustrialisering,
Teknologisk Institut

Knud Erik Busk
Kuben a/s

Søren Rasmussen,
ONV Arkitekter

Jesper Hoffmann,
Scandi Byg A/S

Lars Jess Hansen,
Enemærke & Petersen a/s

Steen Boesen,
BAT-Kartellet

Indlægsholderens slides fra årsmødet kan findes på www.leanconstruction.dk/22997

ProcesPrisen 2007

ProcesPrisen 2007 belønner nye innovative services i byggeprocessen

Herning-firmaet FM Bygningsdrift, Logistik & Rådgivning har på ganske kort tid fået succes med at tilbyde bygherrer og entreprenører en helt ny service: At drive byggepladsen.

Firmaet påtager sig ganske enkelt at etablere og håndtere byggepladsen - herunder at planlægge og styre logistikken - så alle involverede entreprenører og leverandører sikres optimale arbejdsvilkår og kan koncentrere sig om at optimere deres egen ydelse i processen.

For denne innovative nytænkning af ydelser, som understøtter mere effektive byggeprocessen, er FM Bygningsdrift, Logistik & Rådgivning tildelt ProcesPrisen 2007, der uddeles af BoligfondenKuben i samarbejde med Lean Construction-DK. Prisen blev overrakt i Herning Kongrescenter den 8. februar 2008.

Priskomiteens begrundelse for valget af årets prismodtager

"Hvor procesprisen sidste år blev uddelt til arkitektfirmaet Arkitema, har komitéen i år lagt vægt på systemleverandørers procesgang og procesforståelse. Komiteen har fundet mange værdige kandidater og blandt disse kandidater faldt valget på FM Bygningsdrift, Logistisk & Rådgivning.

Komiteen har i sit valg lagt vægt på FM Bygningsdrift's (FMB) procesperspektiv, hvor de håndterer byggepladsen, som en midlertidig fabrik, samt på den grundlæggende forretningsfilosofi, hvor forståelsen af byggeprocessen og dens kompleksiteter er en af de spidskompetencer FMB arbejder med.

Inspirationen til denne procesforståelse har FMB hentet fra industrien og har i sit koncept taget fat om struktur og orden på byggepladsen. Denne forståelse er unik i sin grundform og perspektiverer processerne i og omkring byggepladsstyring, orden og logistik ud fra en industriforståelse. Optimeringen af bygge-logistikken går på skabelsen af det naturlige flow, som gør, at byggepladserne minder om en fabrik, da der netop på en produktionsfabrik er det nødvendige flow og sammenhæng mellem tingene. FMB har specialiseret sig i at etablere dette rette flow på små og store byggepladser, så alle har mulighed for at gøre det de er bedst til. Derved kan både rådgiver, entreprenører og bygherre koncentrere sig om sit kerneområde.

Det er komitéens vurdering, at FMB's procesperspektiv er værdiskabende. Ikke kun i forhold til de enkelte processer, men ikke mindst i forhold til at reducere ikke værdiskabende spild i form af ventetid, materiale spild m.m. På en byggeplads er aktiviteterne ca. tredelte hvad tidsforbrug angår: 1/3 til egentlig værdiforøgelse af byggeriet d.v.s. indbygning af materialer, 1/3 til instruktion, information og social tid vedr. det arbejde der skal udføres og 1/3 til modtagelse af materialer, intern flytning af materialer og lign. logistiske interne øvelser. Der er lavet en række undersøgelser i ind- og udland, der ca. viser dette billede. I den vareproducerende ►

industri udgør den direkte værdiskabende tid 40-50% af arbejdstiden til egentlig værdiforøgelse i produktionen. FMB's koncept er bygget op omkring denne problemstilling og komitéen ser muligheder i dette koncept, som kan være med til at øge værdiskabelsestiden til 40-50% også i byggebranchen.

At være systemleverandør med ydelser, som traditionelt ligger hos hoved- og totalentreprenøren er nytænkning - FMB har set et marked, hvor hoved- og totalentreprenørerne proformer dårligt, og

har hermed selv udviklet og italesat et markedet, som for år tilbage var ukendt. Derfor står FMB også alene i markedet og har dermed gode muligheder for at videreudvikle deres koncept. Det er komitéens vurdering, at FMB er nytænkende på proces og styring."

Henrik Mielke
Formand for Foreningen Lean Construction-DK

Kilde: www.boligfondenkuben.dk

FAKTA

FM Bygningsdrift er etableret i 2003 af Gitte og Ole Stensbjerg, der leder firmaet som henholdsvis administrerende og udviklingsdirektør.

Firmaet beskæftiger 22 medarbejdere samt et antal tilknyttede konsulenter med opgaver over hele landet samt i Sydsverige. Hovedsædet er i Herning, med afdelinger i Taastrup og i Sverige.

FM Bygningsdrift tilbyder tre forskellige ydelser – alle baseret på firmaets kernekompetencer inden for koordinering og logistik:

- Byggepladslogistik – rådgivning eller praktisk organisering og drift af byggepladser, typisk som bygherreleverance
- Flyttelogistik – herunder organisering og gennemførelse af store flytninger
- Ejendomsdrift – ekstern facilities management

Medlemsmøder med FM Bygningsdrift

Lean Construction-DK inviterer til medlemsmøder om logistik på byggepladsen. På mødet vil FM Bygningsdrift løfte lidt af sløret for baggrunden for, at de er blevet valgt som modtager af ProcesPrisen 2007.

Endvidere vil man på mødet kunne høre Fredrik Friblick, der i mange år har

arbejdet med byggepladslogistik.

Møderne finder sted mandag den 5. maj kl 14-16 hos Teknologisk Institut i Taastrup samt mandag den 19. maj kl 14-16 hos Teknologisk Institut i Århus.

Mere information og tilmelding kan ske via www.leanconstruction.dk.

Generalforsamling 2008

Torsdag den 6. marts afholdt foreningen Lean Construction-DK ordinær generalforsamling, hvor der bl.a. blev vedtaget en ændring af medlemskontingenter og bestyrelsen fremlagde Handlingsplan for 2008-2009.

På generalforsamlingen fremlagde formand Henrik Mielke Lean Construction-DK's årsberetning for året 2007. Han fortalte bl.a. om arbejdet med en handlingsplan for foreningen og om et øget aktivitetsniveau for medlemmerne. Endvidere var der i 2007 sket endnu en omstrukturering af arbejdsgrupperne mod mere fokuserede grupper med konkrete opgaver.

Regnskabet for foreningen og projektet "Håndbog i Trimmert Byggeri" blev fremlagt sammen med budgettet for 2008. Det øgede aktivitetsniveau og bl.a. en teamdag i Århus i november betød, at foreningen kom ud af 2007 med et underskud. Regnskaber og budget findes som bilag i årsberetningen.

KONTINGENT

Årligt kontingent fra 2008:

- Virksomheder og Organisationer: 12.000 kr.
- Uddannelsesinstitutioner: 4.000 kr.
- Personlige medlemmer: 1.000 kr. (uændret)
- Studerende: Gratis (uændret)

Endvidere blev der foretaget udskiftninger i bestyrelsen, hvor Bjarne Krog-Jensen trådte ud af bestyrelsen og blev erstattet af Henning Grøn Thorsen fra EUC midt. Hermed sidder der ikke længere en bygherre i bestyrelsen, men det blev vedtaget at bestyrelsen kunne tilknytte en bygherrerepræsentant.

Bestyrelsen fremlagde endvidere handlingsplan for foreningens virke 2008-2009. I denne er der fokus på synlighed, dokumentation og kommunikation (som beskrevet nærmere i nyhedsbrev nr. 6) samt et øget aktivitetsniveau for medlemmerne på en række punkter.

Bestyrelsen foreslog til generalforsamlingen en ny kontingentstruktur for medlemskab af foreningen. Argumenterne var, at foreningen har haft samme kontingentniveau siden 2003, samt at bestyrelsen ønskede et yderligere øget aktivitetsniveau for 2008. Derfor indstillede bestyrelsen i år til en kontingentstigning. Det nye kontingentniveau blev vedtaget af generalforsamlingen. Kontingentstigningen har effekt fra 1/5 2008.

Det øgede aktivitetsniveau i foreningen er beskrevet nærmere i foreningens handlingsplan for 2008-09 og hvordan de nye kontingenter påvirker aktiviteter og økonomien i foreningen kan ses i budgettet for 2008, der ligger som bilag til Lean Construction-DK's årsberetning 2007.

Referatet fra Lean Construction-DK's generalforsamling, årsberetning 2007 og Handlingsplan 2008-2009 findes på www.leanconstruction.dk/23223

KALENDER

Dato	Emne
05.05.2008	Medlemsmøde, Taastrup Logistik på byggepladsen www.leanconstruction.dk/23138
19.05.2008	Medlemsmøde, Århus Logistik på byggepladsen www.leanconstruction.dk/23139
28.-29.05.2008	EGLC, Karlsruhe, Tyskland
14.-20.07.2008	IGLC, Manchester, England www.iglc16.net
14.07.2008	IGLC. Project Industries Workshop: Lean and Agile Project Management
15.07.2008	IGLC. Construction Industry Workshop
16.-18.07.2008	16th International Group for Lean Construction Conference (IGLC 16)
19.-20.07.2008	Lean Construction Postgraduate Sommer School

Læs mere om arrangementerne og tilmeld dig på www.leanconstruction.dk